

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 25 februari 1936 kl. 2 e. m.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1936/1937 av utgifterna under riksstatens tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet.

(1:a avd.)

A. Utrikesdepartementet.

1:o) **Avlöningar.** I den till riksdagen avlåtna, den 3 januari 1936 dagtecknade propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1936/1937 har Kungl. Maj:t under åberopande av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för samma dag i avseende å tredje huvudtiteln, innefattande anslagen till utrikesdepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 1, sid. 1—6) att

dels godkänna följande personalförteckning för utrikesdepartementet:

Personalförteckning.

Befattning.

Lönegrad

*Tjänstemän å ordinarie stat:***A. Diplomatisk eller konsulär personal.**

1 sändebud såsom kabinettssekreterare	A	3
4 utrikesråd såsom avdelningschefer	A	2
7 byråchefer	B	30
7 förste sekreterare	B	26
6 andre sekreterare	B	21
3 förste kanslister eller kanslister	}	B 16
		eller B 12.

B. Övrig personal.

1 kansliråd och chef för arkivet	B	30
1 kamrerare	B	26
1 förste arkivarie	B	24
1 andre arkivarie	B	21
1 revisor	B	21
6 kansliskrivare	B	11
9 kanslibiträden	B	7
1 förste expeditionsvakt	B	7
9 expeditionsvakter	B	5.

Tjänstemän å övergångsstat:

A. Diplomatisk eller konsulär personal.

1 legationsråd	B 30
1 förste legationssekreterare	B 26
1 byråsekreterare	B 21.

B. Övrig personal.

1 förste arkivarie	B 24.
--------------------------	-------

Tjänsteman å extra stat:

1 förste sekreterare	B 26.;
----------------------------	--------

dels godkänna följande avlöningsstat för utrikesdepartementet, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen, ministern för utrikes ärendena	kronor	30,000
2. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i> ..	»	410,100
3. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, <i>förslagsvis</i> ..	»	30,100
4. Avlöning till en tjänsteman å extra stat, <i>förslagsvis</i>	»	9,200
5. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, till speciellt sakkunnig i folkrätt	»	8,000
6. Avlöningar till icke-ordinarie personal m. m.:		
a. Grundavlöningar m. m.	kronor	81,200
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	3,100
7. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	42,000

Summa kronor 613,700.;

dels ock till Utrikesdepartementet: Avlöningar för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 613,700 kronor.

Departementschefen har erinrat, att han under tredje huvudtiteln i fjolårets statsverksproposition meddelat, att från olika håll framställts önskemål beträffande en fastare och mera enhetlig organisation av upplysningsverksamheten i utlandet angående Sverige. I enlighet härmed har departementschefen förordat upprättandet av en organisation för den utåtriktade upplysningstjänsten efter i huvudsak följande linjer. Utrikesdepartementets pressbyrå skulle liksom hittills utgöra verksamhetens verkställande organ. Denna byrå skulle för sin förstärkta och utvidgade upplysningsverksamhet stödjas av och samverka med en nämnd, kallad upplysningsnämnden, och en rådgivande församling, kallad kulturrådet. Ifrågavarande upplysningsverksamhet har i enlighet med av Kungl. Maj:t fattat beslut igångsatts och representanter i upplysningsnämnden och kulturrådet utsetts. Frå-

gan om det ökade medelsbehov, som uppkommer i samband med ifrågavarande omorganisation av upplysningsverksamheten, behandlas under punkten upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige. Under nu förevarande punkt har departementschefen för att möta den ökade arbetsbörda, som med hänsyn till pressbyråns uppgift såsom centralorgan för upplysningsverksamheten nödvändigtvis är att förutse, föreslagit, att å departementets avlöningsstat uppföres en befattning å extra stat med placering i lönegraden B 26. Härigenom uppstår en merkostnad av i avrundat tal 9,200 kronor.

Departementschefen har vidare meddelat, att innehavaren av den å övergångsstat för utrikesdepartementet upptagna befattningen såsom förste legationssekreterare beräknas avgå med pension under nästkommande september månad. På grund härav kan anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å övergångsstat minskas med 7,300 kronor. Då emellertid innehavaren av ifrågavarande befattning särskilt omhänderhaft översättningsarbeten och då nödvändigt vore att efter befattningens upphörande translatorsarvode beräknas å departementets avlöningsanslag, har departementschefen föreslagit, att under anslagsposten till Avlöningar till icke-ordinarie tjänstemän utgifter beräknas för ändamålet till 4,000 kronor. Med hänsyn till att sistnämnda anslagspost under de senaste budgetåren betydligt överskridits, har departementschefen icke ansett sig kunna undgå föreslå en höjning av posten med 10,000 kronor, vilket belopp skulle avse såväl nyssnämnda kostnader för översättningsarbete som renskriftskostnader.

För bestridande av provisoriskt dyrortstillägg åt befattningshavare i departementet har departementschefen med hänsyn till beräkningen för nästkommande budgetår av anslagsmedlen för ifrågavarande lönetillägg föreslagit, att anslagsposten för ändamålet höjes med 13,000 kronor.

Sammanfattningsvis innebär departementschefens förslag en höjning av departementets avlöningsanslag med 24,900 kronor.

Vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit riksdagen, har — *Utskottet.*
bortsett från vissa av utskottet vidtagna ändringar av formell natur i uppställningen av den av departementschefen förordade avlöningsstaten — ej givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för utrikesdepartementet:

Befattning.	Personalförteckning.	Lönegrad.
	<i>Tjänstemän å ordinarie stat:</i>	
	A. Diplomatisk eller konsulär personal.	
1 sändebud såsom kabinetssekreterare	A	3
4 utrikesråd såsom avdelningschefer	A	2

Statsutskottets utlåtande Nr 3.

Befattning.	Lönegrad
7 byråchefer	B 30
7 förste sekreterare	B 26
6 andre sekreterare	B 21
3 förste kanslister eller kanslister	B 16 } eller B 12.

B. Övrig personal.

1 kansliråd och chef för arkivet	B 30
1 kamrerare	B 26
1 förste arkivarie	B 24
1 andre arkivarie	B 21
1 revisor	B 21
6 kansliskrivare	B 11
9 kanslibiträden	B 7
1 förste expeditionsvakt	B 7
9 expeditionsvakter	B 5.

Tjänstemän å övergångsstat:

A. Diplomatisk eller konsulär personal.

1 legationsråd	B 30
1 förste legationssekreterare	B 26
1 byråsekreterare	B 21.

B. Övrig personal.

1 förste arkivarie	B 24.
--------------------------	-------

Tjänsteman å extra stat:

1 förste sekreterare	B 26.;
----------------------------	--------

b) godkänna följande avlöningsstat för utrikesdepartementet, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen, ministern för utrikes ärendena	kronor	30,000
2. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	»	410,100
3. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	»	30,100
4. Avlöning till en tjänsteman å extra stat, <i>förslagsvis</i>	»	9,200
5. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	»	8,000
6. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal m. m.:		

a. Grundavlöningar	
m. m.	kronor 81,200
b. Avlöningsförhöjning- ar m. m., <i>förslags-</i> <i>vis</i>	» 3,100 kronor 84,300

7. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän (däruti inbegripet representationsbidrag till ministern för utrikes ärendena med 10,000 kronor), <i>förslagsvis</i>	» 42,000
--	----------

Summa kronor 613,700.;

c) till *Utrikesdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 613,700 kronor.

2:o) **Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, sid. 6 och 7) och under erinran, att för innevarande budgetår räknats med samma belopp för ifrågavarande ändamål, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Utrikesdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 220,000 kronor.

B. Sveriges representation i utlandet.

3:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Personal å ordinarie och å extra stat m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, sid. 7—25) att

dels godkänna följande förteckning över personal å ordinarie och å extra stat vid beskickningar och konsulat:

Befattning.	Personalförteckning,	
	<i>Tjänstemän å ordinarie stat:</i>	Lönegrad
11 sändebud	A	3
13 sändebud	A	2
8 generalkonsuler	A	2
6 legationsråd	B	30
3 handelsråd	B	30
7 konsuler	B	30
6 förste legationssekreterare	B	26
9 vicekonsuler	B	26
3 andre legationssekreterare	B	26
4 andre vicekonsuler	B	21
20 förste kanslistar eller kanslistar	} eller	B 16
		B 12.

Tjänstemän å extra stat:

1 sändebud	A 2
1 legationsråd	B 30
2 förste legationssekreterare	B 26
1 andre legationssekreterare	B 21.;

dels godkänna följande avlöningsstat för beskickningar och konsulat: personal å ordinarie och å extra stat m. m., att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

	Kronor
1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	981,900
2. Avlöningar till tjänstemän å extra stat, <i>förslagsvis</i>	51,100
3. Expektansarvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	75,000
4. Avlöning till en e. o. kanslist, <i>förslagsvis</i>	5.500
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:	

a. Ortstillägg:

	Kronor.
Ortstillägg åt personal å ordinarie stat	870,900
Tillägg till ortstillägg åt vissa kanslister å ordinarie stat	7,000
Ortstillägg åt icke-ordinarie tjänstemän	68,700
Tillägg till ortstillägg åt en e. o. kanslist	1,000
Extra ortstillägg åt ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän	325,000
	1,272,600

b. Ersättning till vissa beskicknings- och konsulatchefer för uppvärmning och belysning av vederbörande beskicknings- respektive konsulat

40,900	1,313,500
--------	-----------

Summa kronor	2,427,000.;
--------------	-------------

dels medgiva Kungl. Maj:t att göra omflyttningar av befattningar i lönegraderna B 30, B 26 och B 21 mellan de platser, där enligt staten för ortstillägg beskickningar eller konsulat skola finnas, ävensom i samband härmed inom ramen för det i sagda stat för dylika befattningar angivna sammanlagda ortstilläggsbelopp vidtaga de jämkningar i de fastställda ortstilläggen, som må betingas av sådan omflyttning;

dels medgiva Kungl. Maj:t att göra omflyttningar av befattningar i lönegraderna B 16 och B 12 mellan de platser, där enligt staten för ortstillägg beskickningar eller konsulat skola finnas, ävensom i samband härmed inom ramen för det i sagda stat för dylika befattningar angivna sammanlagda ortstilläggsbelopp vidtaga de jämkningar i de fastställda ortstilläggen, som må betingas av sådan omflyttning;

dels ock till Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Personal å ordi-

narie och å extra stat m. m. för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 2,427,000 kronor.

Departementschefen har inledningsvis erinrat, att vid behandlingen av ärendena tillhörande tredje huvudtiteln i statsverkspropositionen till förra årets riksdag riksdagen hade att taga under övervägande dels motionen I: 228 angående ordnandet av en permanent representation i Kaunas, dels ock motionen II: 254, i vilken motion å ena sidan förordats upprättande av två chargé d'affairesbefattningar i Kaunas och i Athén och å andra sidan föreslagits, att riksdagen skulle i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att utredning måtte verkställas rörande den lämpligaste organisationen av vår representation i Iran, Irak, Syrien och Palestina, Egypten, Abessinien samt Afganistan, ävensom att förslag i ämnet måtte föreläggas 1936 års riksdag.

Av statsutskottets utlåtande i ämnet (nr 3 s. 7—8) framginge, att med hänsyn till handelspolitiska och andra intressen, som Sverige hade att tillvarata i nämnda länder, även utskottet funnit de motionsvis gjorda framställningarna, särskilt vad representationen i Litauen anginge, vara beaktansvärda. Den i motionen II: 254 jämväl behandlade frågan om ordnandet av vår diplomatiska representation i Iran m. fl. länder ansåge utskottet även vara förtjänt av beaktande. En betydelsefull utveckling vore att emotse i dessa länder, vilka under senare år visat sig alltmer tillgängliga för svensk företagsamhet, och möjligheter syntes alltså föreligga att här skapa nya marknader för avsättning av svenska produkter. Då utskottet emellertid ansåge sig kunna utgå ifrån, att Kungl. Maj:t komme att hava sin uppmärksamhet riktad på ovan berörda spörsmål och göra de framställningar, som omständigheterna och tidsläget krävde, hade utskottet icke funnit sig för det dåvarande böra i anledning av de motionsvis gjorda förslagen vidtaga eller påkalla några särskilda åtgärder.

Med hänsyn till den sålunda ifrågasatta utredningen om Sveriges representation i vissa delar av världen inbjödos representanter för handel, sjöfart och industri till en konferens i utrikesdepartementet. De förslag och önskemål, som därvid framkommo, sammanfattades i en promemoria, över vilken yttranden avgivits av kommerskollegium och vissa näringsorganisationer och för vilka departementschefen närmare redogjort.

Vad först beträffar spörsmålet om en permanent lönad representation i Grekland har departementschefen framhållit, att vad myndigheterna i denna fråga anfört syntes honom giva vid handen, att å ena sidan upprättandet i nämnda land av en dylik representation torde i längden komma att visa sig ofrånkomlig, men att å andra sidan ett definitivt ställningstagande till frågan lämpligen kunde uppskjutas till ett kommande år. Departementschefen har således icke framställt något yrkande på denna punkt men i stället föreslagit, att det kontorskostnadsbidrag, som den olönade tjänstemannen för närvarande uppbär, något höjes, vilket kan ske utan ökning av vederbörande anslag.

Vidkommande härefter frågan om vår representation i de vid fjolårets riksdag särskilt uppmärksammade länderna Iran, Irak, Syrien, Palestina, Egypten, Abessinien och Afganistan har departementschefen kommit till den uppfattningen, att en organisation bestående av en självständig beskickning i Teheran och en i Kairo vore vad som i detta hänseende borde eftersträvas. Enligt departementschefens mening talade flera skäl, budgetära och andra, för att framgå i etapper, närmare bestämt så, att här ifrågakommande nya befattningar upprättades i två omgångar, den första gruppen vid ingången av budgetåret 1936/1937 och den andra gruppen ett år därefter.

Kostnaderna, såvitt avlöningsanslaget beträffade, för en fullständig organisation av de två ifrågasatta beskickningarna skulle, i runda tal, ställa sig sålunda: Kairo: sändebud 48,500 kronor, legationssekreterare 16,700 kronor, kanslist 10,400 kronor. Tillhoppa 75,600 kronor. Teheran: sändebud 42,500 kronor, kanslist 11,400 kronor. På denna punkt komme emellertid att uppstå en besparing av 9,100 kronor därigenom, att legationsrådsbefattningen återgår till Moskva, varvid ortstillägget, för tjänstgöring i Teheran beräknat till 15,700 kronor, sänkes till tidigare belopp av 6,600 kronor. Totalkostnaden blir sålunda 44,800 kronor. Departementschefen har erinrat, att medel för en handelsattachébefattning i Kairo redan ingå i det till avlöning åt dylika tjänster hittills anvisade beloppet. För skrivbiträden och kanslivaktmästare uppstå, såvitt beskickningen i Kairo angår, vissa nya kostnader, men dessa behöva ej föranleda höjning av hittills utgående anslag.

Av de båda beskickningarna har departementschefen ansett den i Teheran böra först organiseras. Vad angår beskickningen i Kairo synes man för nästkommande budgetår kunna begränsa sig till att utvidga handelsattachéns verksamhetsfält och låta beskickningen förestås av en legationssekreterare, varigenom handläggningen av löpande ärenden kontinuerligt kan ske samt handelsattachén får en erforderlig replipunkt för sin verksamhet.

I enlighet med nu angivna planer har departementschefen alltså förordat, att sändebuds- och kanslistbefattningarna i Teheran samt en legationssekreterarebefattning — nu närmast avsedd för Kairo men jämväl vid behov disponibel för Teheran, då organisationen fullt utbyggt — upprättas från och med ingången av nästkommande budgetår, men att med sändebuds- och kanslistbefattningarna i Kairo för det nuvarande måtte anstå.

Upprättande i den ordning departementschefen föreslagit av beskickningar i Teheran och Kairo skulle belasta tredje huvudtiteln för budgetåret 1936/1937 med följande nya kostnader:

		Lön kronor	Ortstillägg kronor	Summa kronor
sändebud i Teheran	A 2	14,526	28,000	42,526
kanslist i Teheran	B 16	5,907	5,500	11,407
förste legationssekreterare i Kairo	B 26	9,690	7,000	16,690
summa		30,123	40,500	70,623
avgår å ortstilläggskontot		—	9,100	9,100
återstår		30,123	31,400	61,523

Av det föreslagna ortstillägg till kanslisten i Teheran skulle ett belopp av 1,000 kronor anvisas såsom särskilt s. k. språktillägg.

Vidkommande Litauen har departementschefen erinrat, att Sverige för närvarande icke därstädes har någon permanent representation utan företrädes av sändebudet i Riga. Departementschefen har funnit kommersiella, politiska och kulturella synpunkter tala för att Sverige erhåller en stadigvarande diplomatisk representation i nämnda land och har i sådant avseende föreslagit, att i Kaunas skulle finnas en ständigt placerad tjänsteman i lönegraden B 30 såsom t. f. chargé d'affaires under de tider, då sändebudet vistas på sin huvudsakliga post i Riga. Kostnaden i avlöningshänseende för en dylik befattning skulle bli 11,520 kronor i lön och 10,000 kronor i ortstillägg, tillhoppa i runt tal 21,500 kronor. Med åtnjutande av berörda ortstillägg skulle vara förbunden skyldigheten att vidkännas kostnaderna för kanslilokal.

Departementschefen har vidare meddelat, att önskemål framställts att vårt generalkonsulat i Sydafrikanska unionen förflyttades från Kapstaden till Pretoria. Som skäl härför hade anförts den sistnämnda ortens mera centrala samt även ur andra synpunkter fördelaktigare läge, ävensom framför allt att Pretoria vore säte för unionens regeringsdepartement. Med erinran att generalkonsuln under den gångna sommaren anmodats att under någon tid förlägga sin tjänstgöring till Pretoria för att bereda utrikesdepartementet på erfarenhet grundade utgångspunkter för frågans bedömande, har departementschefen nu funnit önskvärt, att generalkonsuln tillsvidare kvarstannar i Pretoria. Härigenom skulle generalkonsulns ortstillägg behöva ökas från 11,400 kronor med 5,000 kronor till 16,400 kronor.

Departementschefen har framhållit, att tillgången på underordnad personal vid beskickningar och konsulat är ringa och att detta särskilt är fallet beträffande legationssekreterarebefattningarna. Detta förhållande har medfört vissa olägenheter. Departementschefen har därför ansett sig böra föreslå, att en ny befattning i lönegraden B 26 upprättas, närmast avsedd för en förste legationssekreterare vid beskickningen i Bern, där speciella omständigheter medfört, att behovet av en dylik befattning gjort sig särskilt gällande. Enligt förslaget skulle ortstillägget för befattningen fastställas till 3,800 kronor. Kostnaden för den nya befattningen skulle sålunda bli (9,690 + 3,800 =) 13,490, eller i runt tal 13,500 kronor.

Departementschefen har vidare framlagt förslag, innebärande att åt Kungl. Maj:t skulle beredas större möjligheter, än vad som för närvarande föreligger, att besluta om placeringen av förefintliga mellangradsbefattningar. Enligt av riksdagen tidigare givna medgivanden äger Kungl. Maj:t endast rätt att flytta befattningar mellan sådana i staterna för ortstillägg angivna orter, där enligt samma stater befattningar i någon av lönegraderna B 30—B 21 förutsättas skola finnas. Då för ett rationellt utnyttjande av förvaltningens fåtaliga mellangradstjänster det framstår som ett angeläget önskemål, att en större rörlighet gives å de befattningar, varom här är fråga, har departementschefen föreslagit, att den Kungl. Maj:t nu tillkommande befogenheten

att verkställa ombyten av befattningar i lönegraderna B 30, B 26 och B 21 utvidgas till att avse överflyttningar i allmänhet av dylika befattningar mellan samtliga orter, där beskickning eller konsulat för närvarande finnes. I samband härmed borde den redan nu medgivna befogenheten för Kungl. Maj:t att »inom ramen för de i sagda stat (d. v. s. staten för ortstillägg) angivna ortstilläggsbelopp göra de jämkningar i de fastställda ortstilläggen, som må betingas av dylik omflyttning (d. v. s. omflyttning av förefintliga befattningar)», gälla även vid överförande av en mellangradsbefattning till en ort, där någon dylik ej tidigare funnits.

Med hänsyn till otillräckligheten av de ortstillägg å 2,000 kronor, som nu utgå till de tre befattningarna såsom legationsskreterare i Helsingfors, Köpenhamn och Oslo samt de två vicekonsulsbefattningarna i Köpenhamn och Helsingfors, av vilka dock den sistnämnda sedan en längre tid tillbaka är placerad vid beskickningen i Moskva, har departementschefen föreslagit, att nämnda ortstillägg ökas till 3,300 kronor. Kostnaden för den ifrågasatta ökningen skulle bliva ($5 \times 1,300 =$) 6,500 kronor.

Departementschefen har slutligen föreslagit, att anslagsposten till extra ortstillägg, som tidigare till följd av allmänna besparingshänsyn sänkts, måtte ökas med 25,000 kronor, varigenom anslagsposten skulle uppföras med 325,000 kronor. Såsom främsta motiv härför har framhållits, att våra mellangradstjänstemän äro påtagligt sämre avlönade än de flesta motsvarande befattningshavare från länder, vilkas allmänna lönestandard eljest anses jämförbar med den svenska.

Utskottet. Såsom departementschefen erinrat, var med anledning av väckta motioner spörsmålet om ordnandet av vår utrikesrepresentation i Litauen och i Grekland samt i främre Orienten föremål för behandling vid föregående års riksdag. Riksdagen, som fann dessa frågor vara värda beaktande, utgick från att Kungl. Maj:t komme att hava sin uppmärksamhet riktad på desamma. De förslag, som Kungl. Maj:t nu framlagt, innebära bl. a. dels att vår diplomatiska representation i Kaunas förstärkes, dels ock upprättandet av självständiga beskickningar i Teheran och i Kairo, å sistnämnda ort dock först från och med den 1 juli 1937. Utskottet finner de sålunda gjorda framställningarna vara väl motiverade och tillstyrker följaktligen desamma.

I anslutning till den av departementschefen lämnade upplysningen att generalkonsulatet i Sydafrikanska unionen försöksvis förflyttats från Kapstaden till Pretoria, vill utskottet meddela, att utskottet varit i tillfälle att under hand taga del av den rapport, vilken avgivits av den utav departementschefen omnämnda delegationen av svenska affärsmän, som nyligen besökt Sydafrika, i vilken uttalats, att Johannesburg skulle vara den lämpligaste förläggningssorten för nämnda generalkonsulat.

Utskottet erinrar därom, att 1935 års riksdag utgått från att vederbörande stater för ortstillägg hädanefter på grundval av riksdagens beslut finge utfärdas av Kungl. Maj:t, därvid dock tydligen förutsatts, att riksdagen fort-

farande skulle bestämma angående de orter, varest respektive beskickningar eller konsulat skulle finnas.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt under förevarande punkt föreslagit har — bortsett från en gjord rättelse i personalförteckningen samt viss av utskottet vidtagen ändring av formell natur i uppställningen av den av departementschefen förordade avlöningsstaten — icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande förteckning över personal å ordinarie och å extra stat vid beskickningar och konsulat:

Befattning.	Personalförteckning.	Lönegrad.
	<i>Tjänstemän å ordinarie stat:</i>	
11 sändebud.....	A	3
13 sändebud.....	A	2
8 generalkonsuler.....	A	2
6 legationsråd.....	B	30
3 handelsråd.....	B	30
7 konsuler.....	B	30
6 förste legationssekreterare.....	B	26
9 vicekonsuler.....	B	26
3 andre legationssekreterare.....	B	21
4 andre vicekonsuler.....	B	21
20 förste kanslister eller kanslister.....	} eller	B 16
		B 12.
	<i>Tjänstemän å extra stat:</i>	
1 sändebud.....	A	2
1 legationsråd.....	B	30
2 förste legationssekreterare.....	B	26
1 andre legationssekreterare.....	B	21.;

b) godkänna följande avlöningsstat för beskickningar och konsulat: personal å ordinarie och å extra stat m. m., att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.	Kronor
1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	981,900
2. Avlöningar till tjänstemän å extra stat, <i>förslagsvis</i>	51,100
3. Expektansarvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	75,000
4. Avlöning till en e. o. kanslist, <i>förslagsvis</i>	5,500

5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:

a. Ortstillägg:	Kronor	
Ortstillägg åt personal å ordinarie stat	870,900	
Ortstillägg åt icke-ordinarie tjänstemän	68,700	
Tillägg till ortstillägg åt vissa kanslister å ordinarie stat	7,000	
Tillägg till ortstillägg åt en e. o. kanslist	1,000	
Extra ortstillägg åt ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän	325,000	1,272,600
b. Ersättning till vissa beskicknings- och konsulatchefer för uppvärmning och belysning av vederbörande beskicknings- respektive konsulathus	40,900	1,313,500
		<u>Summa kronor 2,427,000.;</u>

c) medgiva Kungl. Maj:t att göra omflyttningar av befattningar i lönegraderna B 30, B 26 och B 21 mellan de platser, där enligt den stat för ortstillägg för beskickningar och konsulat, som fastställes av Kungl. Maj:t efter av riksdagen godkända grunder, sådana skola finnas, ävensom i samband härmed inom ramen för det i sagda stat för dylika befattningar angivna sammanlagda ortstilläggsbelopp vidtagna de jämkningar i de fastställda ortstilläggen, som må betingas av sådan omflyttning;

d) medgiva Kungl. Maj:t att göra omflyttningar av befattningar i lönegraderna B 16 och B 12 mellan de platser, där enligt staten för ortstillägg beskickningar eller konsulat skola finnas, ävensom i samband härmed inom ramen för det i sagda stat för dylika befattningar angivna sammanlagda ortstilläggsbelopp vidtagna de jämkningar i de fastställda ortstilläggen, som må betingas av sådan omflyttning;

e) till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Personal å ordinarie och å extra stat m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 2,427,000 kronor.

4:o) **Attachéer. Handelsattachéer, Pressattachéer. Skrivbiträden. Extra biträden och vaktbetjänte. Kontorskostnadsersättningar åt lönade konsulter.**

Ersättningar åt olönade konsuler. Rese- och flyttningsersättningar. Skrivmaterialier m. m. vid beskickningar och konsulat. Övriga omkostnader vid beskickningar och konsulat. På därom av Kungl. Maj:t gjorda framställningar (punkterna 4—13, sid. 25—28) får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Attachéer* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 95,000 kronor;

b) till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Handelsattachéer* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 36,500 kronor;

c) till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Pressattachéer* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 78,000 kronor;

d) till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Skrivbiträden* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 375,000 kronor;

e) till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Extra biträden och vaktbetjänte* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 90,000 kronor;

f) till *Kontorskostnadsersättningar åt lönade konsuler* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 75,000 kronor;

g) till *Ersättningar åt olönade konsuler* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 120,000 kronor;

h) till *Rese- och flyttningsersättningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 175,000 kronor;

i) till *Skrivmaterialier m. m. vid beskickningar och konsulat* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett reservationsanslag av 168,000 kronor;

j) till *Övriga omkostnader vid beskickningar och konsulat* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 80,000 kronor.

C. Internationella byråer m. m.

5:o) **Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14, sid. 28 och 29) att för gäldande av Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 670,000 kronor.

Vidare har uti en inom andra kammaren av herr *Flyg m. fl.* väckt motion (nr 307) hemställts, att riksdagen måtte avslå regeringens framställning om

ett förslagsanslag å kronor 670,000 för gäldande av Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund för budgetåret 1936/1937.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet. Det motionsvis gjorda yrkandet finner utskottet sig böra avstyrka.

Kungl. Maj:ts förslag, som i förhållande till innevarande budgetår innebär en anslagsminskning av 30,000 kronor, har icke föranlett någon erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr Flygs m. fl. motion (II: 307) för gäldande av *Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 670,000 kronor.

6:o) **Sveriges deltagande i internationella konferenser m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 15—18, sid. 29—32) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till bestridande av kostnaderna för *Sveriges deltagande i internationella konferenser* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 50,000 kronor;

b) till bestridande av Sveriges andel i kostnaderna för *Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 6,000 kronor;

c) för gäldande av Sveriges andel i kostnaderna för den *Internationella Oderkommissionen* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 1,000 kronor;

d) såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för *Riksdagens interparlamentariska grupp* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett anslag av 18,000 kronor.

D. Diverse.

7:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag till ersättning till statens allmänna fastighetsfond (punkt 19) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket härmed

anmäles.

8:o) **Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska undersåtar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, sid. 33) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska undersåtar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 50,000 kronor.

9:o) **Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21, sid. 33 och 34) att till upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige för budgetåret 1936/1937 anvisa ett anslag av 50,000 kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår finnes under förestående rubrik uppfört ett anslag av 35,000 kronor. Såsom här ovan tidigare framhållits har i syfte att åstadkomma en utvidgning av den statliga upplysningsverksamheten i utlandet angående Sverige upprättats en upplysningsnämnd och ett kulturråd. Genom denna omorganisation av ifrågavarande verksamhet har departementschefen funnit påkallat, att ökade medel ställas till förfogande härför. Då emellertid hithörande ärenden i stor utsträckning beröra även ecklesiastikdepartementets ämbetsområde, har departementschefen ansett lämpligt, att den kostnadsökning, som kunde komma i fråga, borde till lika delar bäras av tredje och åttonde huvudtitlarna. Höjningen av nu förevarande anslag har beräknats till 15,000 kronor, varjämte äskats en motsvarande ökning av åttonde huvudtitelns anslag till extra utgifter.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, *Utskottet.* får hemställa,

att riksdagen må till *Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett anslag av 50,000 kronor.

10:o) **Upplysningsarbete för freden.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22, sid. 34 och 35) att till upplysningsarbete för freden för budgetåret 1936/1937 anvisa ett anslag av 20,000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förslag har utskottet till behandling förehåft

dels en inom första kammaren av herr *Lindhagen* väckt motion (nr 235), vari hemställts, att riksdagen ville till upplysningsarbetet för freden — i anslutning till fredsorganisationernas yrkande — anslå för nästa budgetår 50,000 kronor eller åtminstone det belopp 35,000 kronor, som tidigare beviljats;

dels en inom andra kammaren av herr *Meyerhöffer m. fl.* väckt motion (nr 87), vari hemställts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag att till upplysningsarbete för freden anvisa ett extra anslag av 20,000 kronor;

dels ock en inom samma kammare av herr *Holmgren m. fl.* väckt motion (nr 206), vari hemställts, att riksdagen ville avslå Kungl. Maj:ts förslag att till upplysningsarbete för freden för budgetåret 1936/1937 anvisa ett anslag av 20,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag anvisade 1935 års riksdag till upplysningsarbete för freden för budgetåret 1935/1936 ett anslag av 15,000 kronor eller samma belopp, som av riksdagen beviljades för budgetåret 1934/1935.

Innevarande budgetårs anslag har av Kungl. Maj:t fördelats sålunda, att 1,300 kronor ställts till ministerns för utrikes ärendena förfogande för att utanordnas såsom stipendier åt studerande vid universiteten samt högskolorna i Stockholm och Göteborg för studier av Nationernas förbunds verksamhet samt att av återstoden av anslaget Föreningen mellanfolkligt samarbete för fred tilldelats 9,000 kronor, Svenska föreningen för Nationernas förbund 1,700 kronor, Svenska sektionen av internationella kvinnoförbundet för fred och frihet 1,500 kronor, Svenska skolornas fredsförening 500 kronor, Sveriges akademiska förening för Nationernas förbund 500 kronor samt Internationella fredsbyrån i Genève 500 kronor.

Enligt vad departementschefen meddelat hava numera från vissa av nämnda sammanslutningar ingått framställningar om bidrag av det anslag för nu förevarande ändamål, som av riksdagen må anvisas för budgetåret 1936/1937. Sålunda har Föreningen mellanfolkligt samarbete för fred hemställt om 9,000 kronor, Svenska föreningen för Nationernas förbund om 3,000 kronor, Svenska sektionen av internationella kvinnoförbundet för fred och frihet om 3,000 kronor, Svenska skolornas fredsförening om 500 kronor samt Sveriges godtemplares ungdomsförbund hemställt om 2,000 kronor, varjämte Samarbetskommittén för fredsfrågor anhållit, att Kungl. Maj:t ville avlåta proposition till 1936 års riksdag om ett till 50,000 kronor förhöjt anslag till det svenska fredsarbetet.

För de ändamål, varom här är fråga, hava, framhåller departementschefen, tidigare högre belopp varit anslagna än för innevarande budgetår. Ännu för budgetåret 1932/1933 anvisades sålunda 25,000 kronor. Den minskning av beloppet, som senare vidtogs, var visserligen i dåvarande läge ofrånkomlig, men det har synts departementschefen önskvärt att, så snart förhållandena medgåve, återigen ett något högre statligt bidrag kunde komma fredsupplysningsverksamheten till godo. Departementschefen anser sig kunna utgå från att en sådan mindre höjning kommer till effektiv användning, varvid han har i tankarna icke blott anslag till fredsupplysningsorganisationer inom landet utan jämväl stipendier till studerande vid universitet och högskolor för studier av Nationernas förbund. Med hänsyn till anförda förhållanden har departementschefen funnit en anslagshöjning under denna punkt av 5,000 kronor motiverad.

Utskottet. Utskottet har icke funnit anledning frångå Kungl. Maj:ts förslag och anser sig följaktligen böra tillstyrka anvisande av ett anslag av 20,000 kronor för budgetåret 1936/1937 till upplysningsarbete för freden.

Beträffande användningen av anslaget torde det böra liksom hittills ankom-

ma på Kungl. Maj:t att fördela de anvisade medlen efter i huvudsak samma grunder, som vunnit tillämpning vid fördelningen av anslaget för budgetåret 1935/1936. Dock vill utskottet som sin mening framhålla, att särskilt sådana sammanslutningar böra erhålla understöd, vilka i vårt land vilja sprida upplysning om fredsarbetets mål och medel eller hava till uppgift att samarbeta med motsvarande organisationer i utlandet.

Av det anförda framgår, att utskottet avstyrker såväl herr Lindhagens motion (I: 235) som herr Meyerhöffers m. fl. motion (II: 87) ävensom herr Holmgrens m. fl. motion (II: 206).

Utskottet hemställer,

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å såväl herr Lindhagens motion (I: 235) som herr Meyerhöffers m. fl. motion (II: 87) ävensom herr Holmgrens m. fl. motion (II: 206) må till *upplysningsarbete för freden* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett anslag av 20,000 kronor.

11:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga m. m. Extra utgifter.** På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 23 och 24, sid. 35) och under erinran, att för innevarande budgetår räknats med samma belopp för ifrågavarande båda ändamål, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för budgetåret 1936/1937 anvisa

a) till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga m. m.* ett reservationsanslag av 10,000 kronor;

b) till *Extra utgifter* ett reservationsanslag av 35,000 kronor, dock att i anslaget må göras den jämkning, som erfordras för avrundning av huvudtitelns slutsumma.

12:o) **Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.** Beträffande Kungl. Maj:ts framställning rörande täckandet av kostnader för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, tillhörande utrikesdepartementet samt beskickningar och konsulat, för budgetåret 1936/1937 (punkt 25) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket härmed

anmäles.

13:o) **Reglering av vissa kursförluster.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, sid. 35 och 36), som i förhållande till innevarande budgetår innebär en anslagsökning av 50,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Reglering av vissa kursförluster* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag av 800,000 kronor.

Stockholm den 25 februari 1936.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Carlsson* i Gävle, *Olof Olsson*, *Nilsson* i Malmö, *Svensson* i Kompersmåla, *Borell*, *Wallés*, *Gustafsson* i Benestad, *Bergström*, *Nylander*, *Nilsson* i Fredriksfält *Tham* och *Lindström*, samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Råstock, *Magnusson* i Skövde, *Strindlund*, *Törnkvist* i Karlskrona, *Holmgren*, *Eriksson* i Stockholm, *Persson* i Falla, *Svensson* i Grönvik, *Andersson* i Prästbol, *Ward*, *Högström* och *Olofsson* i Digernäs.

Reservationer:

vid punkt 10:o) (upplysningsarbete för freden)

1) av herrar *Svensson* i Kompersmåla, *Borell*, *Nylander*, *Tham*, *Magnusson* i Skövde, *Holmgren* och *Persson* i Falla, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Under uttalande av sin anslutning till de synpunkter, som kommit till uttryck i den av herr *Holmgren* m. fl. väckta motionen (II: 206), anser utskottet sig icke kunna tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag om beviljande av ett anslag av 20,000 kronor för upplysningsarbete för freden. I den av herr *Meyerhöffer* m. fl. väckta motionen (II: 87), har — ehuru under annan motivering — framställts samma yrkande som i förstberörda motion, varför jämväl nu ifrågavarande motion tillstyrkes. Den av herr *Lindhagen* i ämnet väckta motionen (I: 235) avstyrkes följaktligen av utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må med bifall till såväl herr *Meyerhöffers* m. fl. motion (II: 87) som herr *Holmgrens* m. fl. motion (II: 206) avslå Kungl. Maj:ts förslag ävensom herr *Lindhagens* motion (I: 235) rörande anslag till upplysningsarbete för freden.»

2) av herrar *Gustafsson* i Benestad, *Nilsson* i Fredriksfält, *Strindlund* och *Svensson* i Grönvik, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Utskottet har icke funnit tillräcklig anledning vara för handen att för upplysningsarbete för freden tillstyrka högre medelsanvisning än det belopp av 15,000 kronor, som utgått under innevarande budgetår. Härav följer, att utskottet avstyrker såväl herr *Lindhagens* motion (I: 235) som herr *Meyerhöffers* m. fl. motion (II: 87) ävensom herr *Holmgrens* m. fl. motion (II: 206).

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å såväl herr Lindhagens motion (I: 235) som herr Meyerhöffers m. fl. motion (II: 87) ävensom herr Holmgrens m. fl. motion (II: 206) till *Upplysningsarbete för freden* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett anslag av 15,000 kronor.»
